

บทที่ 8

การเปรียบเทียบสภาพปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข

จากผลการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในโครงการก่อสร้างขนาดเล็กของทั้งหน่วยงานราชการและหน่วยงานเอกชน และโครงการก่อสร้างรูปแบบงานทางและรูปแบบงานอาคาร สามารถนำผลข้อมูลที่ได้ มาสรุปผล และเปรียบเทียบสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นใน โครงการก่อสร้างขนาดเล็กของระหว่างหน่วยงานราชการ และหน่วยงานเอกชน และระหว่างโครงการก่อสร้างรูปแบบงานทางและรูปแบบงานอาคาร เพื่อ อธิบายความแตกต่างของลักษณะสภาพปัญหาในแต่ละรูปแบบ โครงการ และวิเคราะห์แนวทาง แก้ไขสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในโครงการก่อสร้างขนาดเล็กแต่ละรูปแบบงาน ได้ ดังนี้

8.1 การเปรียบเทียบสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในโครงการก่อสร้างขนาดเล็ก

จากการรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในโครงการก่อสร้างขนาดเล็กจากตัวอย่างจำนวน 40 ตัวอย่าง ทั้งฝ่ายผู้ว่าจ้างและฝ่ายผู้รับจ้างก่อสร้าง สามารถแยกสภาพ ปัญหาที่ทำการศึกษาได้เป็น สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในโครงการก่อสร้างขนาดเล็กหน่วยงานราชการ และหน่วยงานเอกชน และสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในโครงการก่อสร้างขนาดเล็กรูปแบบงานทางและ รูปแบบงานอาคาร ซึ่งสามารถนำสภาพปัญหาในโครงการมาเปรียบเทียบและอธิบายความแตกต่าง ของสภาพปัญหาในโครงการแต่ละรูปแบบงาน ดังนี้

8.1.1) การเปรียบเทียบสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างหน่วยงานราชการกับเอกชน

จากสภาพปัญหาที่ทำการรวบรวมข้อมูลจำนวน 28 ปัจจัยสภาพปัญหา สามารถทำ การแบ่งแยกสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในโครงการก่อสร้างขนาดเล็กหน่วยงานราชการ และ หน่วยงานเอกชนได้เป็น สภาพปัญหาที่ฝ่ายผู้ว่าจ้างและฝ่ายผู้รับจ้างก่อสร้างมีความคิดเห็น สอดคล้องกัน และสภาพปัญหาที่ฝ่ายผู้ว่าจ้างและฝ่ายผู้รับจ้างก่อสร้างมีความคิดเห็น ไม่ สอดคล้องกัน โดยวิธีการทดสอบรูปแบบ Mann – Whitney U Test และสามารถแบ่งกลุ่ม เปรียบเทียบลักษณะสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในโครงการก่อสร้างขนาดเล็กหน่วยงานราชการ และหน่วยงานเอกชนได้ทั้งหมด 4 กลุ่ม แสดงดังในตารางที่ 8.1 และ ตารางที่ 8.2

ตารางที่ 8.1 แสดงการเปรียบเทียบกลุ่มสภาพปัญหาที่มีความคิดเห็นสอดคล้องในโครงการ
ก่อสร้างขนาดเล็กของหน่วยงานราชการและหน่วยงานเอกชน

กลุ่มสภาพปัญหา	สภาพปัญหาหน่วยงานราชการ	สภาพปัญหาหน่วยงานเอกชน
1. สภาพปัญหาที่มีความถี่และความรุนแรงต่ำ	<ol style="list-style-type: none"> 1. การขาดความครบถ้วนเกี่ยวกับการประกันภัยในแต่ละส่วนที่เกี่ยวข้อง 2. การส่งผลทดสอบวัสดุที่ใช้ในโครงการจากฝ่ายผู้ว่าจ้างล่าช้า 3. ผู้รับเหมาช่วงทำงานขาดคุณภาพและขาดข้อกำหนดครบพิศชอบของผู้รับเหมาช่วง 4. การเปลี่ยนแปลงงานและกระบวนการในแต่ละกรณีโดยผู้ว่าจ้างและผู้รับจ้าง 5. การแก้ไขงานขาดการระบุเหตุผลและความจำเป็น 6. การไม่ยอมรับชิ้นงานในการส่งมอบงานหรือที่แก้ไขงานเพื่อส่งงาน 7. ความไม่แน่นอนในการประกันผลงานและการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดในการประกันผลงาน 8. การยกเลิกสัญญาและการขาดข้อกำหนดที่เหมาะสมเกี่ยวกับการยกเลิกสัญญา 9. การจ่ายเงินค่าจ้างงวดล่าช้า 10. การขาดการจ่ายเงินหรือจ่ายเงินล่าช้าต่อผู้รับเหมาช่วง 11. การขาดการจ่ายเงินชดเชยค่าเสียหายและการขาดข้อกำหนดเกี่ยวกับการจ่ายเงินชดเชยค่าเสียหายกรณีต่างๆ 12. การตกลงกันไม่ได้หรือความไม่ยุติธรรมในราคาค่าใช้จ่ายงานเพิ่มเติม 13. การขาดการจ่ายเงินล่วงหน้าของผู้ว่าจ้าง 14. การจ่ายค่าจ้างงวดสุดท้ายไม่ครบหรือไม่เป็นไปตามสัญญาและขาดข้อกำหนดระเบียบวิธีการจ่ายค่าจ้างงวดสุดท้าย 15. การขาดการจ่ายเงินประกันผลงานตามสัญญาและการขาดข้อกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการจ่ายเงินประกันผลงานคืน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การขาดความครบถ้วนเกี่ยวกับการประกันภัยในแต่ละส่วนที่เกี่ยวข้อง 2. การส่งผลทดสอบวัสดุที่ใช้ในโครงการจากฝ่ายผู้ว่าจ้างล่าช้า 3. การส่งผลตรวจสอบโครงการในการส่งงานแต่ละงวดจากฝ่ายผู้ว่าจ้างล่าช้า 4. การเกิดเหตุสุควิสัยและการขาดข้อกำหนดเกี่ยวกับเหตุสุควิสัย 5. การเปลี่ยนแปลงงานและกระบวนการในแต่ละกรณีโดยผู้ว่าจ้างและผู้รับจ้าง 6. การไม่ยอมรับชิ้นงานในการส่งมอบงานหรือที่แก้ไขงานเพื่อส่งงาน 7. ความไม่แน่นอนในการประกันผลงานและการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดการประกันผลงาน 8. การจ่ายเงินค่าจ้างงวดล่าช้า 9. การตกลงกันไม่ได้หรือความไม่ยุติธรรมในราคาค่าใช้จ่ายงานเพิ่มเติม นอกเหนือสัญญา 10. การจ่ายค่าจ้างงวดสุดท้ายไม่ครบหรือไม่เป็นไปตามสัญญาและขาดข้อกำหนดระเบียบวิธีการจ่ายค่าจ้างงวดสุดท้าย 11. การหยุดพักงานโดยขาดการแจ้งและขาดเหตุผล 12. การหยุดพักงานโดยมีการแจ้งและแสดงเหตุผล 13. การหยุดงานจากเหตุการณ์สุควิสัย 14. การละทิ้งโครงการ

ตารางที่ 8.1 แสดงการเปรียบเทียบกลุ่มสภาพปัญหาที่มีความคิดเห็นสอดคล้องในโครงการ
ก่อสร้างขนาดเล็กของหน่วยงานราชการและหน่วยงานเอกชน (ต่อ)

กลุ่มสภาพปัญหา	สภาพปัญหาหน่วยงานราชการ	สภาพปัญหาหน่วยงานเอกชน
1. สภาพปัญหาที่มีความถี่และความรุนแรงต่ำ	16. การขยายเวลาดำเนินการก่อสร้างของโครงการ 17. การหยุดพักงาน โดยขาดการแจ้งและขาดเหตุผล 18. การหยุดพักงาน โดยมีการแจ้งและแสดงเหตุผล 19. การละทิ้งโครงการ	-
2. สภาพปัญหาที่มีความถี่สูง แต่มีความรุนแรงของสภาพปัญหาค่า	-	-
3. สภาพปัญหาที่มีความถี่ต่ำ แต่มีความรุนแรงของสภาพปัญหาสูง	1. การขาดข้อกำหนดที่เหมาะสมครบถ้วนของสัญญา	1. การขาดข้อกำหนดที่เหมาะสมครบถ้วนของสัญญา 2. การแก้ไขงานขาดการระบุเหตุผลและความจำเป็น 3. การขาดข้อกำหนดและขาดการระบุวิธีการขั้นตอนการส่งมอบงาน 4. การขยายเวลาดำเนินการก่อสร้างของโครงการ
4. สภาพปัญหาที่มีความถี่และความรุนแรงสูง	1. สภาพทางกายภาพที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้งาน 2. การดำเนินโครงการก่อสร้างล่าช้า 3. การขาดเอกสารและแบบแปลนที่ครบถ้วน	1. ผู้รับเหมาช่วงทำงานขาดคุณภาพและขาดข้อกำหนดรับผิดชอบของผู้รับเหมาช่วง 2. การขาดเอกสารและแบบแปลนที่ครบถ้วน 3. การผันผวนของราคาก่อสร้างและขาดข้อกำหนดในการดำเนินการปรับเปลี่ยนราคาให้เหมาะสม 4. การดำเนินโครงการก่อสร้างล่าช้า 5. สภาพทางกายภาพที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้งาน

ผลจากตารางที่ 8.1 แสดงการเปรียบเทียบสภาพปัญหาที่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันทั้ง 2 ฝ่ายของโครงการก่อสร้างราชการและโครงการก่อสร้างเอกชน ทั้ง 4 กลุ่มสภาพปัญหาแบ่งตาม

ค่าเฉลี่ยความถี่และความรุนแรงของปัญหาของทั้ง 2 หน่วยงาน ซึ่งผลจากการระบุว่า สภาพปัญหาโดยมากในโครงการก่อสร้างขนาดเล็กของทั้งหน่วยงานราชการและหน่วยงานเอกชนมีสภาพปัญหาที่มีความถี่และความรุนแรงของสภาพปัญหาค่า ขณะที่ในโครงการก่อสร้างขนาดเล็กของเอกชน จะพบสภาพปัญหาที่มีความถี่และความรุนแรงของปัญหาค้ำกับสภาพปัญหาในโครงการราชการ ได้แก่

- สภาพทางกายภาพที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้งาน
- การดำเนินโครงการก่อสร้างล่าช้า
- และการขาดเอกสารและแบบแปลนที่ครบถ้วน

โดยที่สภาพปัญหาที่มีความถี่และความรุนแรงของสภาพปัญหาสูงในโครงการก่อสร้างเอกชนจะมีมากกว่าในโครงการราชการอยู่ 2 สภาพปัญหา ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในโครงการก่อสร้างขนาดเล็กของหน่วยงานเอกชนมีอุปสรรคและสภาพปัญหาสูงกว่าในโครงการก่อสร้างขนาดเล็กของหน่วยงานราชการ ได้แก่

- การผันผวนของราคาค่าก่อสร้างและขาดข้อกำหนดในการดำเนินการปรับเปลี่ยนราคาให้เหมาะสม
- ผู้รับเหมาช่วงทำงานขาดคุณภาพและขาดข้อกำหนดรับผิดชอบของผู้รับเหมาช่วง

ซึ่งจากสภาพปัญหาที่พบแตกต่างของโครงการก่อสร้างขนาดเล็กเอกชน ทั้ง 2 สภาพปัญหาเป็นสภาพปัญหาที่มีการพบบ่อยมากในโครงการก่อสร้างขนาดเล็กของหน่วยงานเอกชน และมีความรุนแรงของสภาพปัญหาสูง โดยสภาพปัญหาผู้รับเหมาช่วงทำงานขาดคุณภาพ พบว่า ในโครงการก่อสร้างขนาดเล็กของหน่วยงานเอกชนโดยมากมีการว่าจ้างผู้รับเหมาช่วงในหลายส่วนงาน เนื่องจากโครงการก่อสร้างขนาดเล็กของหน่วยงานเอกชนโดยมากเป็นโครงการงานอาคารที่พักอาศัยสูง 4-6 ชั้น จึงมีรายละเอียดงานที่ซับซ้อน จึงทำให้ปัญหาดังกล่าวมีการเกิดขึ้นในโครงการก่อสร้างขนาดเล็กของหน่วยงานเอกชนและความรุนแรงของสภาพปัญหาสูง เนื่องจากปัญหานี้มักนำมาสู่การส่งงานได้ล่าช้า งานที่ได้จากฝ่ายผู้รับเหมาช่วงขาดคุณภาพ การแก้ไขงานและค่าใช้จ่ายในการแก้ไขงาน ทำให้ปัญหาผู้รับเหมาช่วงทำงานขาดคุณภาพเป็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อความรุนแรงของปัญหาสูงและมีความถี่ในการพบปัญหาบ่อย ขณะที่สภาพปัญหาการผันผวนของราคาค่าก่อสร้างนั้น จากการสัมภาษณ์ระบุว่า เกิดจากการที่ข้อกำหนดในสัญญาจ้างก่อสร้างของโครงการเอกชนขาดการระบุข้อกำหนดการปรับแก้ราคาค่าก่อสร้างกรณีที่ราคาค่าก่อสร้างเกิดการผันผวน จึง

ทำให้สภาพปัญหาดังกล่าวมีความถี่และความรุนแรงของสภาพปัญหาสูง และสามารถทำให้ฝ่ายผู้รับจ้างก่อสร้างเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 5-10

นอกจากนี้ผลจากตารางยังระบุว่า มีสภาพปัญหาบางส่วนที่มีการพบไม่มาก แต่มีความรุนแรงของสภาพปัญหาสูง โดยผลจากตาราง พบว่า มีสภาพปัญหาที่เกิดคล้ายคลึงกัน ทั้งในโครงการหน่วยงานราชการและหน่วยงานเอกชน 1 สภาพปัญหา คือ การขาดข้อกำหนดที่เหมาะสมครบถ้วนของสัญญา เนื่องจากสภาพปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่เกิดจากส่วนต้นของงาน คือ ข้อกำหนดในสัญญา ซึ่งผลที่เกิดขึ้นจำมีผลกระทบต่อระยะเวลาที่ได้ดำเนินการก่อสร้าง เนื่องจากไม่สามารถแก้ไขข้อกำหนดที่ทำสัญญาจ้างก่อสร้างไว้ จึงทำให้ปัญหาดังกล่าวมีความรุนแรงของปัญหาสูง โดยเฉพาะในส่วนของข้อกำหนดในสัญญาจ้างก่อสร้างโครงการก่อสร้างขนาดเล็กของหน่วยงานราชการ คือ สัญญาจ้างก่อสร้างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2535 ที่มีการผูกขาดข้อกำหนดในสัญญา ทำให้การแก้ไขข้อกำหนดทำได้ยาก และมีการผลักดันภาระความเสี่ยงในโครงการก่อสร้างต่อฝ่ายผู้รับจ้างก่อสร้างสูง

ขณะที่มี 3 สภาพปัญหาในโครงการก่อสร้างขนาดเล็กของเอกชน ที่เป็นสภาพปัญหาที่อาจมีการพบไม่บ่อยมากในโครงการก่อสร้างขนาดเล็กของหน่วยงานเอกชน แต่มีความรุนแรงของสภาพปัญหาสูง แตกต่างจากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในโครงการก่อสร้างขนาดเล็กของหน่วยงานราชการ ได้แก่

- การแก้ไขงานขาดการระบุเหตุผลและความจำเป็น
- การขาดข้อกำหนดและขาดการระบุวิธีการขั้นตอนส่งมอบงาน
- การขยายเวลาดำเนินการก่อสร้างของโครงการ

ซึ่งจะเห็นได้ว่าสภาพปัญหาทั้ง 3 เป็นสภาพปัญหาที่อาจมีการพบไม่บ่อยมากในโครงการก่อสร้างขนาดเล็กของหน่วยงานเอกชน แต่มีความรุนแรงของสภาพปัญหาสูง โดยเฉพาะการแก้ไขงาน และการขาดวิธีการขั้นตอนการส่งมอบงาน ที่จากการสัมภาษณ์เชิงลึกระบุว่า เป็นสภาพปัญหาที่มีผลกระทบมาก โดยการแก้ไขงานนั้นทำให้ฝ่ายผู้รับจ้างก่อสร้างสูญเสียค่าใช้จ่ายและระยะเวลาในการก่อสร้างเพิ่มเติม รวมทั้งไม่สามารถเบิกเงินค่างวดได้ตรงตามที่ต้องการและสร้างความไม่มั่นใจในการก่อสร้างของฝ่ายผู้ว่าจ้าง ขณะที่การขาดข้อกำหนดและขาดการระบุวิธีการขั้นตอนการส่งมอบงาน ซึ่งฝ่ายผู้รับจ้างก่อสร้าง ระบุว่า สภาพปัญหานี้มีผลกระทบที่รุนแรงต่อฝ่ายผู้รับจ้างก่อสร้าง เนื่องจากบางครั้งสภาพปัญหาทำให้การส่งมอบงานไม่เป็นไปตามที่กำหนด และทำให้ฝ่ายผู้รับจ้างก่อสร้างต้องเสียเวลาในการแก้ไขงานมากและเสียค่าใช้จ่ายในการแก้ไขงาน

ตารางที่ 8.2 แสดงการเปรียบเทียบกลุ่มสภาพปัญหาที่มีความคิดเห็น ไม่สอดคล้องในโครงการ
สร้างขนาดเล็กของหน่วยงานราชการและหน่วยงานเอกชน

กลุ่มสภาพปัญหา	สภาพปัญหาหน่วยงานราชการ	สภาพปัญหาหน่วยงานเอกชน
1. สภาพปัญหาที่มีความดี และความรุนแรงต่ำ	<ol style="list-style-type: none"> 1. การส่งผลตรวจสอบ โครงการในการส่งงานแต่ละงวดจากผู้ว่าจ้างล่าช้า 2. การเกิดเหตุสุดวิสัยและการขาดข้อกำหนดเกี่ยวกับเหตุสุดวิสัย 3. การขาดข้อกำหนดและขาดการระบุวิธีการขั้นตอนการส่งมอบงาน 4. การหยุดงานจากกรณีเหตุการณ์สุดวิสัย 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การยกเลิกสัญญาและการขาดข้อกำหนดที่เหมาะสมเกี่ยวกับกรยกเลิกสัญญา 2. การขาดการจ่ายเงินหรือจ่ายเงินล่าช้าต่อผู้รับเหมาช่วง 3. การขาดการจ่ายเงินชดเชยค่าเสียหายและขาดข้อกำหนดจ่ายเงินชดเชยค่าเสียหายกรณี 4. การขาดการจ่ายเงินล่วงหน้าของผู้ว่าจ้าง 5. การขาดการจ่ายเงินประกันผลงานตามสัญญาและการขาดข้อกำหนดกระบวนการดำเนินการเกี่ยวกับการจ่ายเงินประกันผลงานคืน
2. สภาพปัญหาที่มีความดี สูง แต่มีความรุนแรงของ สภาพปัญหาค่ำ	-	-
3. สภาพปัญหาที่มีความดี ต่ำ แต่มีความรุนแรงของ สภาพปัญหาสูง	-	-
4. สภาพปัญหาที่มีความดี และความรุนแรงสูง	1. การผันผวนของราคาค่าก่อสร้างและขาดข้อกำหนดการปรับเปลี่ยนราคาให้เหมาะสม	-

ผลการสัมภาษณ์รวบรวมข้อมูลสภาพปัญหาที่มีความคิดเห็นที่ไม่สอดคล้องกันทั้ง 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายผู้ว่าจ้างและฝ่ายผู้รับจ้าง ทั้งโครงการราชการและโครงการเอกชน จำนวนรวม 20 ตัวอย่าง จากตารางที่ 8-2 พบว่า ทั้งในโครงการก่อสร้างราชการและเอกชน มีสภาพปัญหาที่มีความคิดเห็น ไม่สอดคล้องกันอยู่น้อย คือ เท่ากัน 5 สภาพปัญหา ซึ่ง โดยมากเป็นสภาพปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยความดี และความรุนแรงต่ำ โดยที่จากการวิเคราะห์พบว่า สภาพปัญหาที่มีความคิดเห็น ไม่สอดคล้องกัน ของโครงการราชการ โดยมากเป็นสภาพปัญหาเกี่ยวกับการส่งมอบงานและกรณีการเกิดเหตุสุดวิสัย ในการทำงาน ขณะที่สภาพปัญหาโดยมากในโครงการก่อสร้างขนาดเล็กของเอกชน เป็นปัญหา

เกี่ยวกับด้านการจ่ายเงินต่อฝ่ายผู้ว่าจ้างและฝ่ายผู้รับจ้างก่อสร้าง โดยมี 1 สภาพปัญหาในโครงการก่อสร้างขนาดเล็กของหน่วยงานราชการที่มีความคิดเห็นค่าเฉลี่ยความถี่และความรุนแรงของสภาพปัญหาสูง คือ สภาพปัญหาการผันผวนของราคาค่าก่อสร้างและการขาดข้อกำหนดในการปรับเปลี่ยนแก้ไขราคาค่าก่อสร้างกรณีที่เกิดราคาตัววัสดุผันผวน ซึ่งจากการสัมภาษณ์ระบุว่า ฝ่ายผู้ว่าจ้างเห็นว่าค่าเฉลี่ยความถี่และความรุนแรงของสภาพปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ขณะที่ฝ่ายผู้รับจ้างก่อสร้างระบุว่าค่าเฉลี่ยความถี่และความรุนแรงของสภาพปัญหาอยู่ในระดับปานกลางถึงสูง เนื่องจากสภาพปัญหานี้ ฝ่ายผู้ว่าจ้างก่อสร้างเห็นว่าข้อกำหนดการปรับเปลี่ยนราคาค่าก่อสร้างกรณีที่เกิดการผันผวนของราคาค่าก่อสร้างอยู่แล้ว จึงไม่น่าเกิดปัญหาหรือมีความรุนแรงของปัญหาสูงมาก แต่จากการสัมภาษณ์ฝ่ายผู้รับจ้างก่อสร้างที่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกันระบุว่า ข้อกำหนดการปรับเปลี่ยนราคานั้นมีกำหนดอยู่ แต่ยังคงขาดการปรับเปลี่ยนข้อกำหนดให้ครอบคลุมเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันอยู่เสมอ จึงทำให้ราคาที่ปรับเปลี่ยนได้ขาดความครบถ้วนครอบคลุม และทำให้ฝ่ายผู้รับจ้างก่อสร้างต้องรับสภาวะผลกระทบของสภาพปัญหาดังกล่าวสูงกว่า

8.1.2) การเปรียบเทียบสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างหน่วยงานทางกับงานอาคาร

จากสภาพปัญหาที่ทำการรวบรวมข้อมูลจำนวน 28 ปัจจัยสภาพปัญหาสามารถทำการแบ่งแยกสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นใน โครงการก่อสร้างขนาดเล็กรูปแบบงานทาง และรูปแบบงานอาคารได้ เป็น สภาพปัญหาที่ฝ่ายผู้ว่าจ้างและฝ่ายผู้รับจ้างก่อสร้างมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน และสภาพปัญหาที่ฝ่ายผู้ว่าจ้างและฝ่ายผู้รับจ้างก่อสร้างมีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกัน โดยวิธีการทดสอบแบบ Mann – Whitney U Test และสามารถแบ่งกลุ่มเปรียบเทียบลักษณะสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในโครงการก่อสร้างขนาดเล็กรูปแบบงานทาง และรูปแบบงานอาคารได้ทั้งหมด 4 กลุ่ม แสดงดังในตารางที่ 8.3 และ ตารางที่ 8.4

ตารางที่ 8.3 แสดงการเปรียบเทียบกลุ่มสภาพปัญหาที่มีความคิดเห็นสอดคล้องในโครงการก่อสร้างขนาดเล็กรูปแบบงานทางและโครงการรูปแบบงานอาคาร

กลุ่มสภาพปัญหา	สภาพปัญหาหน่วยงานทาง	สภาพปัญหาหน่วยงานอาคาร
1. สภาพปัญหาที่มีความถี่และความรุนแรงต่ำ	1. การส่งผลทดสอบวัสดุที่ใช้ในโครงการจากฝ่ายผู้ว่าจ้างล่าช้า 2. การเกิดเหตุสุดวิสัยและการขาดข้อกำหนดเกี่ยวกับเหตุสุดวิสัย 3. ผู้รับเหมาช่วงทำงานขาดคุณภาพและขาดข้อกำหนดรับผิดชอบของผู้รับเหมาช่วง	1. การส่งผลตรวจสอบโครงการในการส่งงานแต่ละงวดจากฝ่ายผู้ว่าจ้างล่าช้า 2. การเกิดเหตุสุดวิสัยและการขาดข้อกำหนดเกี่ยวกับเหตุสุดวิสัย 3. การเปลี่ยนแปลงงานและกระบวนการในแต่ละกรณีโดยผู้ว่าจ้างและผู้รับจ้าง

ตารางที่ 8.3 แสดงการเปรียบเทียบกลุ่มสภาพปัญหาที่มีความคิดเห็นสอดคล้องในโครงการ
ก่อสร้างขนาดเล็กรูปแบบงานทางและโครงการรูปแบบงานอาคาร (ต่อ)

กลุ่มสภาพปัญหา	สภาพปัญหาหน่วยงานทาง	สภาพปัญหาหน่วยงานอาคาร
1. สภาพปัญหาที่มีความถี่และความรุนแรงต่ำ	<ol style="list-style-type: none"> 1. การส่งผลทดสอบวัสดุที่ใช้ในโครงการจากฝ่ายผู้ว่าจ้างล่าช้า 2. การเกิดเหตุสุดวิสัยและการขาดข้อกำหนดเกี่ยวกับเหตุสุดวิสัย 3. ผู้รับเหมาช่วงทำงานขาดคุณภาพและขาดข้อกำหนดรับผิดชอบของผู้รับเหมาช่วง 4. การเปลี่ยนแปลงงานและกระบวนการในแต่ละกรณีโดยผู้ว่าจ้างและผู้รับจ้างก่อสร้าง 5. การแก้ไขงานขาดการระบุเหตุผลและความจำเป็น 6. ความไม่แน่นอนในการประกันผลงานและการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดในการประกันผลงาน 7. การยกเลิกสัญญาและการขาดข้อกำหนดที่เหมาะสมเกี่ยวกับการยกเลิกสัญญา 8. การจ่ายเงินค่าจ้างงวดล่าช้า 9. การขาดการจ่ายเงินหรือจ่ายเงินล่าช้าต่อผู้รับเหมาช่วง 10. การขาดการจ่ายเงินชดเชยค่าเสียหายและการขาดข้อกำหนดเกี่ยวกับการจ่ายเงินชดเชยค่าเสียหายกรณีต่างๆ 11. การตกลงกันไม่ได้หรือความไม่ยุติธรรมในราคาค่าใช้จ่ายงานเพิ่มเติม 12. การขาดการจ่ายเงินล่วงหน้าของผู้ว่าจ้าง 13. การจ่ายค่าจ้างงวดสุดท้ายไม่ครบหรือไม่เป็นไปตามสัญญาและขาดข้อกำหนดระบุวิธีดำเนินการเกี่ยวกับการจ่ายค่าจ้างงวดสุดท้าย 14. การขาดการจ่ายเงินประกันผลงานตามสัญญาและการขาดข้อกำหนดระบุการดำเนินการเกี่ยวกับการจ่ายเงินประกันผลงานคืน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การส่งผลตรวจสอบโครงการในการส่งงานแต่ละงวดจากฝ่ายผู้ว่าจ้างล่าช้า 2. การเกิดเหตุสุดวิสัยและการขาดข้อกำหนดเกี่ยวกับเหตุสุดวิสัย 3. การเปลี่ยนแปลงงานและกระบวนการในแต่ละกรณีโดยผู้ว่าจ้างและผู้รับจ้าง 4. การขาดข้อกำหนดและขาดการระบุวิธีการขั้นตอนการส่งมอบงาน 5. ความไม่แน่นอนในการประกันผลงานและการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดในการประกันผลงาน 6. การจ่ายเงินค่าจ้างงวดล่าช้า 7. การจ่ายค่าจ้างงวดสุดท้ายไม่ครบหรือไม่เป็นไปตามสัญญาและขาดข้อกำหนดระบุวิธีดำเนินการเกี่ยวกับการจ่ายค่าจ้างงวดสุดท้าย 8. การหยุดพักงานโดยมีการแจ้งและแสดงเหตุผล

ตารางที่ 8.3 แสดงการเปรียบเทียบกลุ่มสภาพปัญหาที่มีความคิดเห็นสอดคล้องในโครงการ
ก่อสร้างขนาดเล็กในรูปแบบงานทางและโครงการรูปแบบงานอาคาร (ต่อ)

กลุ่มสภาพปัญหา	สภาพปัญหาหน่วยงานทาง	สภาพปัญหาหน่วยงานอาคาร
1. สภาพปัญหาที่มีความดี และความรุนแรงต่ำ	15. การขยายเวลาดำเนินการก่อสร้างของ โครงการ 16. การหยุดงานจากกรณีเหตุการณ์สุดวิสัย	-
2. สภาพปัญหาที่มีความดีสูง แต่มีความรุนแรงของสภาพ ปัญหาค่ำ	-	-
3. สภาพปัญหาที่มีความดีต่ำ แต่มีความรุนแรงของสภาพ ปัญหาสูง	-	1. การขาดข้อกำหนดที่เหมาะสม ครบถ้วนของสัญญา 2. การไม่ยอมรับชิ้นงานในการส่งมอบ งานหรือที่แก้ไขงานเพื่อส่งงาน 3. การขยายเวลาดำเนินการก่อสร้างของ โครงการ
4. สภาพปัญหาที่มีความดี และความรุนแรงสูง	1. การขาดเอกสารและแบบแปลนที่ ครบถ้วน 2. การขาดข้อกำหนดที่เหมาะสมครบถ้วน ของสัญญา 3. สภาพทางกายภาพที่ไม่สามารถคาดการณ์ ได้งาน 4. การดำเนินโครงการก่อสร้างล่าช้า	1. การขาดเอกสารและแบบแปลนที่ ครบถ้วน 2. สภาพทางกายภาพที่ไม่สามารถ คาดการณ์ได้งาน 3. ผู้รับเหมาช่วงทำงานขาดคุณภาพและ ขาดข้อกำหนดรับผิดชอบผู้รับเหมาช่วง 4. การผันผวนของราคาค่าก่อสร้างและ การขาดข้อกำหนดในการดำเนินการ ปรับเปลี่ยนราคาให้เหมาะสม 5. การดำเนินโครงการก่อสร้างล่าช้า

ผลจากตารางที่ 8.3 แสดงการเปรียบเทียบสภาพปัญหาที่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันทั้ง 2
ฝ่ายของโครงการก่อสร้างงานทางและโครงการก่อสร้างงานอาคาร ทั้ง 4 กลุ่มสภาพปัญหาแบ่งตาม
ค่าเฉลี่ยความดีและความรุนแรงของปัญหาของทั้ง 2 รูปแบบงาน ซึ่งผลจากตารางระบุว่า สภาพ
ปัญหาโดยมากในโครงการก่อสร้างขนาดเล็กของทั้งงานทางและงานอาคารมีสภาพปัญหาที่มี
ความดีและความรุนแรงของสภาพปัญหาค่ำ ขณะที่ในโครงการก่อสร้างขนาดเล็กของหน่วยงาน
อาคาร จะพบสภาพปัญหาที่มีความดีและมีความรุนแรงของปัญหาล้ำกับสภาพปัญหาใน
โครงการทาง 3 สภาพปัญหา ได้แก่

- สภาพทางกายภาพที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้หน้างาน
- การดำเนินโครงการก่อสร้างล่าช้า

- และการขาดเอกสารและแบบแปลนที่ครบถ้วน

โดยที่สภาพปัญหาที่มีความถี่และความรุนแรงของสภาพปัญหาสูงใน โครงการก่อสร้างงาน อาคารจะมีมากกว่าใน โครงการงานทางอยู่ 2 สภาพปัญหา ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ในโครงการก่อสร้างขนาดเล็กของหน่วยงานอาคารมีอุปสรรคและการเกิดสภาพปัญหาสูงกว่าใน โครงการก่อสร้างขนาดเล็กของหน่วยงานทาง ได้แก่

- การผันผวนของราคาค่าก่อสร้างและขาดข้อกำหนดในการดำเนินการปรับเปลี่ยนราคาให้เหมาะสม
- ผู้รับเหมาช่วงทำงานขาดคุณภาพและขาดข้อกำหนดรับผิดชอบของผู้รับเหมาช่วง

ซึ่งจากสภาพปัญหาที่พบแตกต่างของโครงการก่อสร้างขนาดเล็กงานอาคาร ทั้ง 2 สภาพ ปัญหา เป็นสภาพปัญหาที่มีการพบบ่อยมากในโครงการก่อสร้างขนาดเล็กของงานอาคารและมีความรุนแรงของสภาพปัญหาสูง โดยสภาพปัญหาผู้รับเหมาช่วงทำงานขาดคุณภาพ พบว่า ในโครงการก่อสร้างขนาดเล็กของหน่วยงานอาคารโดยมากมีการว่าจ้างผู้รับเหมาช่วงในหลายส่วน งาน เนื่องจากโครงการก่อสร้างขนาดเล็กของงานอาคารมีรายละเอียดงานที่ซับซ้อน จึงทำให้ ต้องการผู้รับเหมาช่วงที่มีความสามารถตามรายละเอียดงานและทำให้ปัญหาดังกล่าวมีการเกิดขึ้นในโครงการก่อสร้างขนาดเล็กของหน่วยงานอาคารและความรุนแรงของสภาพปัญหาสูง เนื่องจากปัญหานี้มักนำมาสู่การส่งงานได้ล่าช้า งานที่ได้จากฝ่ายผู้รับเหมาช่วงขาดคุณภาพ การแก้ไขงาน และค่าใช้จ่ายในการแก้ไขงาน ทำให้ปัญหาผู้รับเหมาช่วงทำงานขาดคุณภาพเป็นปัญหาที่มีผลกระทบความรุนแรงของปัญหาสูงและมีความถี่ในการพบปัญหาบ่อย

ในส่วนของสภาพปัญหาการผันผวนของราคาค่าก่อสร้างนั้น จากการสัมภาษณ์ระบุว่า เกิดจากการที่ข้อกำหนดในสัญญาจ้างก่อสร้างของโครงการงานอาคารที่โดยมากเป็นงานของหน่วยงาน เอกชนขาดการระบุข้อกำหนดการปรับแก้ราคาค่าก่อสร้างกรณีที่ราคาค่าก่อสร้างเกิดการผันผวน จึงทำให้สภาพปัญหาดังกล่าวมีความถี่และความรุนแรงของสภาพปัญหาสูง และสามารถทำให้ฝ่ายผู้รับจ้างก่อสร้างเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 5-10 ขณะที่โครงการงานอาคารของหน่วยงานราชการ ซึ่งเป็นตัวอย่างผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีอยู่น้อยในส่วนของโครงการก่อสร้างขนาดเล็กงานอาคาร ระบุว่า สภาพปัญหานี้เกิดจากการที่ข้อกำหนดในการปรับเปลี่ยนแก้ไขราคาในสัญญาจ้างก่อสร้างของโครงการก่อสร้างราชการ คือ สัญญาจ้างก่อสร้างแบบทำระเบียบสืบสำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2535 ขาดการปรับเปลี่ยนแก้ไขให้ข้อกำหนดเกิดความครอบคลุมเหมาะสมในสภาวะสภาพ เศรษฐกิจปัจจุบัน ซึ่งส่งผลให้เกิดผลกระทบต่อฝ่ายผู้รับจ้างก่อสร้าง

นอกจากนี้ผลจากการวิจัยระบุว่า มีสภาพปัญหาบางส่วนที่มีการพบไม่มาก แต่มีความรุนแรงของสภาพปัญหาสูงในโครงการก่อสร้างขนาดเล็กรูปแบบงานอาคารทั้งหมด 3 สภาพปัญหา ได้แก่

- การขาดข้อกำหนดที่เหมาะสมครบถ้วนของสัญญา
- การไม่ยอมรับงานในการส่งมอบงานหรือที่แก้ไขงานเพื่อส่งงาน
- การขยายเวลาดำเนินการก่อสร้างของโครงการ

ซึ่งแสดงว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นในโครงการก่อสร้างขนาดเล็กงานอาคารมีความรุนแรงของสภาพปัญหาที่สูงกว่าสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในโครงการก่อสร้างขนาดเล็กงานทาง โดยสภาพปัญหาการขาดเอกสารและแบบแปลนที่ครบถ้วนเป็นปัญหาที่มีความรุนแรงสูงที่สุด เนื่องจากเป็นปัญหาอยู่ในส่วนของจุดเริ่มต้นของงาน ขณะที่ยังไม่ได้ทำการก่อสร้าง คือ การขาดการระบุข้อกำหนดที่สมบูรณ์ ซึ่งเมื่อข้อกำหนดในสัญญาขาดความครบถ้วน เมื่อทำการก่อสร้างอาจทำให้เกิดปัญหาความไม่เข้าใจในการระบับผิดชอบของแต่ละฝ่าย การผลักระความเสี่ยงในการก่อสร้างบางส่วนมากไปต่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง การสูญเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมหรือระยะเวลาในการก่อสร้างเพิ่มเติม โดยที่ไม่สามารถเรียกร้องใดๆ ได้ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการปรับปรุงข้อกำหนดในสัญญาก่อสร้างโครงการก่อสร้างขนาดเล็กงานอาคารให้มีความเหมาะสมและปรับเปลี่ยนข้อกำหนดในสัญญาตามสภาพปัญหาที่เคยมีประสบการณ์ในโครงการก่อสร้างที่เคยดำเนินการที่คล้ายคลึงกัน ขณะที่การปัญหาการไม่ยอมรับชิ้นงานที่ส่งมอบ มักส่งผลกระทบต่อฝ่ายผู้รับจ้างก่อสร้าง คือ ทำให้เสียค่าใช้จ่ายและเวลาในการแก้ไขงาน ไม่สามารถเบิกเงินงวดงานได้ตามที่ต้องการ และการขาดสภาพคล่องทางการเงินของฝ่ายผู้รับจ้างก่อสร้าง ส่วนสภาพปัญหาการขยายเวลาในการก่อสร้างโดยมาเกิดผลกระทบต่อฝ่ายผู้ว่าจ้าง คือ ทำให้ฝ่ายผู้ว่าจ้างไม่สามารถเข้าใช้สถานที่ก่อสร้างได้ตรงตามเวลาที่ต้องการและสูญเสียผลประโยชน์ที่ได้จากการเข้าใช้พื้นที่ก่อสร้าง จึงทำให้สภาพปัญหาดัง กล่าวมีความรุนแรงของปัญหาสูง

ตารางที่ 8.4 แสดงการเปรียบเทียบกลุ่มสภาพปัญหาที่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องในโครงการก่อสร้างขนาดเล็กของงานรูปแบบงานทางและงานอาคาร

กลุ่มสภาพปัญหา	สภาพปัญหาหน่วยงานทาง	สภาพปัญหาหน่วยงานอาคาร
1. สภาพปัญหาที่มีความถี่และความรุนแรงต่ำ	1. การขาดความครบถ้วนเกี่ยวกับการประกันภัยในแต่ละส่วนที่เกี่ยวข้องกับโครงการ 2. การส่งผลตรวจสอบโครงการในการส่งงานแต่ละงวดจากฝ่ายผู้ว่าจ้างล่าช้า	1. การขาดความครบถ้วนเกี่ยวกับการประกันภัยในแต่ละส่วนที่เกี่ยวข้องกับโครงการ 2. การส่งผลทดสอบวัสดุที่ใช้ในโครงการจากฝ่ายผู้ว่าจ้างล่าช้า

ตารางที่ 8.4 แสดงการเปรียบเทียบกลุ่มสภาพปัญหาที่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องในโครงการ
ก่อสร้างขนาดเล็กของงานรูปแบบงานทางและงานอาคาร (ต่อ)

กลุ่มสภาพปัญหา	สภาพปัญหาหน่วยงานทาง	สภาพปัญหาหน่วยงานอาคาร
1. สภาพปัญหาที่มีความถี่และความรุนแรงต่ำ	3. การไม่ยอมรับชิ้นงานในการส่งมอบงานหรือที่แก้ไขงานเพื่อส่งงาน 4. การขาดข้อกำหนดและขาดการระบุวิธีการขั้นตอนการส่งมอบงาน 5. การหยุดพักงานโดยขาดการแจ้งและขาดเหตุผล	3. การยกเลิกสัญญาและการขาดข้อกำหนดที่เหมาะสมเกี่ยวกับการยกเลิกสัญญา 4. การขาดการจ่ายเงินชดเชยค่าเสียหายและการขาดข้อกำหนดเกี่ยวกับการจ่ายเงินชดเชยค่าเสียหาย 5. การตกลงกันไม่ได้หรือความไม่ยุติธรรมในราคาค่าใช้จ่ายงานเพิ่มเติมนอกเหนือสัญญา 6. การขาดการจ่ายเงินล่วงหน้าของผู้ว่าจ้าง 7. การขาดการจ่ายเงินประกันผลงานตามสัญญาและการขาดข้อกำหนดระบุการดำเนินการเกี่ยวกับการจ่ายเงินประกันผลงานคืน 8. การหยุดพักงานโดยขาดการแจ้งและขาดเหตุผล 9. การหยุดงานจากกรณีเหตุการณ์สุดวิสัย 10. การละทิ้งโครงการ 11. การแก้ไขงานขาดการระบุเหตุผลและความจำเป็น 12. การขาดการจ่ายเงินหรือจ่ายเงินล่าช้าต่อผู้รับเหมาช่วง
2. สภาพปัญหาที่มีความถี่สูง แต่มีความรุนแรงของสภาพปัญหาค่ำ	-	-
3. สภาพปัญหาที่มีความถี่ต่ำ แต่มีความรุนแรงของสภาพปัญหาสูง	-	-
4. สภาพปัญหาที่มีความถี่และความรุนแรงสูง	1. การผันผวนของราคาค่าก่อสร้างและขาดข้อกำหนดการปรับเปลี่ยนราคาให้เหมาะสม	-

ผลการสัมภาษณ์รวบรวมข้อมูลสภาพปัญหาที่มีความคิดเห็นที่ไม่สอดคล้องกันทั้ง 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายผู้ว่าจ้างและฝ่ายผู้รับจ้าง ทั้งโครงการรูปแบบงานทางและโครงการรูปแบบงานอาคาร จำนวนรวม 20 ตัวอย่าง จากตารางที่ 8-4 พบว่า ทั้งในโครงการก่อสร้างงานทาง มีสภาพปัญหาที่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกันอยู่น้อย คือ เท่ากัน 5 สภาพปัญหา ซึ่งโดยมากเป็นสภาพปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยความดีและความรุนแรงต่ำ ขณะที่โครงการก่อสร้างงานอาคารมีสภาพปัญหาที่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกันมากกว่า ทั้งหมด 12 สภาพปัญหาโดยทั้งหมดเป็นสภาพปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยความดีและความรุนแรงต่ำ ขณะที่จากการวิเคราะห์พบว่า สภาพปัญหาที่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกันของโครงการงานทางโดยมากเป็นสภาพปัญหาเกี่ยวกับการส่งมอบงาน ขณะที่สภาพปัญหาโดยมากในโครงการก่อสร้างขนาดเล็กของงานอาคาร เป็นปัญหาเกี่ยวกับด้านการจ่ายเงินต่อฝ่ายผู้ว่าจ้างและฝ่ายผู้รับจ้างก่อสร้าง

นอกจากนี้จากการวิเคราะห์สภาพปัญหาในโครงการก่อสร้างรูปแบบงานทาง พบว่า มี 1 สภาพปัญหาในโครงการก่อสร้างขนาดเล็กของหน่วยงานทางที่มีความคิดเห็นค่าเฉลี่ยความดีและความรุนแรงของสภาพปัญหาสูง คือ สภาพปัญหาการผันผวนของราคาค่าก่อสร้างและการขาดข้อกำหนดในการปรับเปลี่ยนแก้ไขราคาค่าก่อสร้างกรณีที่เกิดราคาค่าวัสดุผันผวน ซึ่งจากการสัมภาษณ์ระบุว่า ฝ่ายผู้ว่าจ้างเห็นว่าค่าเฉลี่ยความดีและความรุนแรงของสภาพปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ขณะที่ฝ่ายผู้รับจ้างก่อสร้างระบุค่าเฉลี่ยความดีและความรุนแรงของสภาพปัญหาอยู่ในระดับปานกลางถึงสูง เนื่องจากสภาพปัญหานี้เกิดขึ้นในโครงการก่อสร้างขนาดเล็กงานทาง ซึ่งเป็นโครงการของหน่วยงานราชการที่มีการระบุข้อกำหนดการปรับเปลี่ยนราคากรณีที่เกิดการผันผวนของราคาค่าก่อสร้างในสัญญาจ้างก่อสร้าง ฝ่ายผู้ว่าจ้างก่อสร้างเห็นว่าข้อกำหนดการปรับเปลี่ยนราคาค่าก่อสร้างกรณีที่เกิดการผันผวนของราคาค่าก่อสร้าง จึงไม่น่าเกิดปัญหาหรือมีความรุนแรงของปัญหาสูงมาก แต่จากการสัมภาษณ์ฝ่ายผู้รับจ้างก่อสร้างที่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกันระบุว่า ข้อกำหนดการปรับเปลี่ยนราคาระนั้นมีกำหนดอยู่ แต่ยังขาดการปรับเปลี่ยนข้อกำหนดให้ครอบคลุมเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันอยู่เสมอ จึงทำให้ราคาที่ปรับเปลี่ยนได้ขาดความครบถ้วนครอบคลุม และทำให้ฝ่ายผู้รับจ้างก่อสร้างต้องรับสภาวะผลกระทบของสภาพปัญหาดังกล่าวสูงกว่าฝ่ายผู้ว่าจ้างก่อสร้างในโครงการก่อสร้างขนาดเล็กรูปแบบงานทาง

8.2 ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในโครงการก่อสร้างขนาดเล็ก

จากการรวบรวมข้อมูลสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในโครงการก่อสร้างขนาดเล็กของงานแต่ละรูปแบบทั้ง 4 รูปแบบ คือ โครงการก่อสร้างขนาดเล็กหน่วยงานราชการ โครงการก่อสร้างขนาดเล็กหน่วยงานเอกชน โครงการก่อสร้างขนาดเล็กรูปแบบงานทาง และโครงการก่อสร้างขนาดเล็กรูปแบบงานอาคาร ทำให้สามารถวิเคราะห์ผลสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในโครงการก่อสร้างขนาดเล็กที่มีความถี่และความรุนแรงของปัญหาสูง สาเหตุของการเกิดสภาพปัญหาและสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นตามมาจากสภาพปัญหาดังกล่าว เพื่อสามารถทำการวิเคราะห์และเสนอแนะแนวทางแก้ไขสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในโครงการก่อสร้างขนาดเล็กที่มีความถี่การเกิดสภาพปัญหาและความรุนแรงของสภาพปัญหาสูง ดังนี้

1) ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในโครงการราชการและโครงการงานทาง

ผลจากการสัมภาษณ์รวบรวมข้อมูลสภาพปัญหาทั้งส่วนที่ความคิดเห็นสอดคล้องกันและไม่สอดคล้องกันของทั้งฝ่ายผู้ว่าจ้างและฝ่ายผู้รับจ้างก่อสร้างในโครงการก่อสร้างราชการและโครงการงานทาง ซึ่งมีความคล้ายคลึงกันของสภาพปัญหา จากปัจจัยสภาพปัญหา 28 สภาพปัญหา พบสภาพปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยความถี่และความรุนแรงของปัญหาสูง และวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการระบุสาเหตุของการเกิดปัญหา ดังแสดงในตารางที่ 8.5 ดังนี้

ตารางที่ 8.5 แสดงการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในโครงการราชการและโครงการงานทาง

ลักษณะสภาพปัญหา	สภาพปัญหา	ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข
1. สภาพปัญหาที่มีความคิดเห็นทั้ง 2 ฝ่าย สอดคล้องกัน	1. สภาพทางกายภาพที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้งาน	1. ระบุข้อกำหนดแสดงภาระรับผิดชอบกรณีที่เกิดเหตุปัจจัยทางกายภาพที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้ลงในสัญญา 2. ตรวจสอบข้อมูลพื้นที่ กรณีพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อการพบสภาพปัจจัยทางกายภาพ ควรมีการตรวจสอบสภาพทางกายภาพหรือสำรวจค่าใช้จ่ายบางส่วนเพื่อกรณีการพบสภาพปัจจัยทางกายภาพที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้

ตารางที่ 8.5 แสดงการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในโครงการ
ราชการและโครงการงานทาง (ต่อ)

ลักษณะสภาพปัญหา	สภาพปัญหา	ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข
1. สภาพปัญหาที่มีความ คิดเห็นทั้ง 2 ฝ่าย สอด คล้องกัน	1. สภาพทางกายภาพที่ไม่สามารถ คาดการณ์ได้งาน	3. ตรวจสอบระบบสาธารณูปโภคอื่นๆที่ เคยมีการก่อสร้าง หรือกำลังจะดำเนินการ ก่อสร้างในโครงการก่อสร้าง เพื่อศึกษา สภาพหน้างานและลดการทำงานซ้ำซ้อน
	2. การดำเนินโครงการก่อสร้างล่าช้า	1. ควรมีการใช้วิธีการจัดการก่อสร้าง เช่น แผนภาพแสดงรายละเอียดงานและ ขั้นตอนการทำงาน เป็นต้น เพื่อ ตรวจสอบปริมาณงานที่ได้และวางแผน เร่งรัดงานที่มีการก่อสร้างได้ล่าช้ากว่า แผนการจัดการก่อสร้างที่ได้มีการ วางแผนไว้ รวมทั้งควรมีการศึกษาอัตรา ปริมาณที่ได้จากการทำงานของแรงงาน ต่อบุคคล เพื่อสามารถวางแผนการเพิ่ม ปริมาณแรงงานและเวลาในการก่อสร้าง ได้ถูกต้อง ในกรณีที่การก่อสร้างล่าช้าไม่ เป็นไปตามแผนงานที่คาดการณ์ไว้ 2. ควรมีการจัดทำเอกสารรายงานการ ก่อสร้างแสดงปริมาณงานที่ได้ และ เหตุการณ์ที่ทำให้เกิดเหตุการณ์ก่อสร้าง ได้ล่าช้า เสนอต่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับ โครงการก่อสร้างอย่างสม่ำเสมอ เพื่อใช้ เป็นรายละเอียดในการขอขยายเวลาใน กรณีที่เวลาในการก่อสร้างไม่เพียงพอ และลดการฟ้องร้องจากการก่อสร้างล่าช้า
	3. การขาดเอกสารและแบบแปลนที่ ครบถ้วน	1. ประสานงานและจัดทำเอกสารเป็น รายลักษณ์อักษร เพื่อยืนยันความสมบูรณ์ และความถูกต้องของแบบแปลน

ตารางที่ 8.5 แสดงการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในโครงการ
ราชการและโครงการงานทาง (ต่อ)

ลักษณะสภาพปัญหา	สภาพปัญหา	ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข
	3. การขาดเอกสารและแบบแปลนที่ครบถ้วน	2. ควรมีการระบุข้อกำหนดแสดงภาระการรับผิดชอบ กรณีที่การก่อสร้างเกิดความเสียหายจากการที่ฝ่ายผู้รับจ้างก่อสร้างขาดการจัดทำเอกสารและแบบแปลนที่ครบถ้วน และกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงแบบและงานที่ทำให้เกิดค่าใช้จ่ายหรือระยะเวลาในการก่อสร้าง
1. สภาพปัญหาที่มีความคิดเห็นทั้ง 2 ฝ่ายสอดคล้องกัน	4. การขาดข้อกำหนดที่เหมาะสมครบถ้วนในสัญญาจ้างก่อสร้าง	1. ปรับเปลี่ยนข้อกำหนดที่มีการผูกขาดหรือมีการผลักดันความเสี่ยงต่อฝ่ายผู้รับจ้างก่อสร้างมากจนเกินไปให้เหมาะสม 2. เพิ่มเติมข้อกำหนดที่ขาดการระบุ ซึ่งมีการศึกษาแล้วพบว่าเกิดสภาพปัญหาบ่อยและมีความรุนแรงของสภาพปัญหาสูง เพื่อลดการเกิดปัญหาและความรุนแรงของปัญหาให้เหลือน้อยที่สุด 3. หมั่นศึกษาและรวบรวมผลสภาพปัญหาจากโครงการก่อสร้างที่ได้เคยมีการก่อสร้าง เพื่อแสดงผลของสภาพปัญหาและระบุข้อกำหนดในสัญญาจ้างก่อสร้างเพื่อลดสภาพปัญหาดังกล่าว
2. สภาพปัญหาที่มีความคิดเห็นทั้ง 2 ฝ่ายไม่สอดคล้องกัน	1. การผันผวนของราคาก่อสร้างและขาดข้อกำหนดการปรับเปลี่ยนราคาให้เหมาะสม	1. ปรับเปลี่ยนข้อกำหนดการผันผวนของราคาก่อสร้างในสัญญาจ้างก่อสร้าง หน่วยงานราชการให้ครอบคลุม โดยฝ่ายผู้รับจ้างก่อสร้างซึ่งได้รับผลกระทบของปัญหาสูง ระบุว่า อัตราปัจจัยตัวคูณของข้อกำหนดในการผันผวนของราคาก่อสร้างส่วนที่เกี่ยวข้องกับน้ำมัน เหล็ก และคอนกรีต ควรมีการปรับเปลี่ยนให้มีความครอบคลุมต่อสภาวะสภาพเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมก่อสร้างในปัจจุบันเสมอ

2) ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นใน โครงการเอกชนและ โครงการงาน อาคาร

ผลจากการสัมภาษณ์รวบรวมข้อมูลสภาพปัญหาทั้งส่วนที่ความคิดเห็นสอดคล้องกันและไม่สอดคล้องกันของทั้งฝ่ายผู้ว่าจ้างและฝ่ายผู้รับจ้างก่อสร้างในโครงการก่อสร้างเอกชนและโครงการงานอาคาร จากปัจจัยสภาพปัญหา 28 สภาพปัญหา พบสภาพปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยความถี่และความรุนแรงของปัญหาสูง และวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการระบุนสาเหตุของการเกิดปัญหา ดังแสดงในตารางที่ 8.6 ดังนี้

ตารางที่ 8.6 แสดงการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นใน โครงการเอกชนและ โครงการงานอาคาร

ลักษณะสภาพปัญหา	สภาพปัญหา	ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข
1. สภาพปัญหาที่มีความคิดเห็นทั้ง 2 ฝ่ายสอดคล้องกัน	1. สภาพทางกายภาพที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้งาน	1. ระบุข้อกำหนดแสดงภาระรับผิดชอบกรณีที่เกิดเหตุปัจจัยทางกายภาพที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้ลงในสัญญา 2. ตรวจสอบข้อมูลพื้นที่ กรณีพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อการพบสภาพปัจจัยทางกายภาพ ควรมีการตรวจสอบสภาพทางกายภาพหรือสำรองค่าใช้จ่ายบางส่วนเพื่อกรณีการพบสภาพปัจจัยทางกายภาพที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้
	2. การดำเนินโครงการก่อสร้างล่าช้า	1. ควรมีการใช้วิธีการจัดการก่อสร้าง เช่น แผนภาพแสดงรายละเอียดงานและขั้นตอนการทำงาน เป็นต้น เพื่อตรวจสอบปริมาณงานที่ได้และวางแผนเร่งรัดงานที่มีการก่อสร้างได้ล่าช้ากว่าแผนการจัดการก่อสร้างที่ได้มีการวางแผนไว้ รวมทั้งควรมีการศึกษาอัตราปริมาณที่ได้จากการทำงานของแรงงานต่อบุคคล เพื่อสามารถวางแผนการเพิ่มปริมาณแรงงานและเวลาในการก่อสร้างได้ถูกต้อง ในกรณีที่การก่อสร้างล่าช้า

ตารางที่ 8.6 แสดงการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในโครงการ
เอกชนและโครงการงานอาคาร (ต่อ)

ลักษณะสภาพปัญหา	สภาพปัญหา	ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข
1. สภาพปัญหาที่มีความคิดเห็นทั้ง 2 ฝ่ายสอดคล้องกัน	2. การดำเนินโครงการก่อสร้างล่าช้า	2. ควรมีการจัดทำเอกสารรายงานการก่อสร้างแสดงปริมาณงานที่ได้ และเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดเหตุการณ์ก่อสร้างได้ล่าช้า เสนอต่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับโครงการก่อสร้างอย่างสม่ำเสมอ เพื่อใช้เป็นรายละเอียดในการขอขยายเวลาในกรณีทีเวลาในการก่อสร้างไม่เพียงพอ และลดการฟ้องร้องจากการก่อสร้างล่าช้า
	3. การขาดเอกสารและแบบแปลนที่ครบถ้วน	1. ประสานงานและจัดทำเอกสารเป็นรายลักษณะอักษร เพื่อยืนยันความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบแปลน 2. ควรมีการระบุข้อกำหนดแสดงภาระการรับผิดชอบ กรณีที่การก่อสร้างเกิดความเสียหายจากการที่ฝ่ายผู้รับจ้างก่อสร้างขาดการจัดทำเอกสารและแบบแปลนที่ครบถ้วน และกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงแบบและงานที่ทำให้เกิดค่าใช้จ่ายหรือระยะเวลาในการก่อสร้าง
	4. ผู้รับเหมาช่วงทำงานขาดคุณภาพและขาดข้อกำหนดรับผิดชอบผู้รับเหมาช่วง	1. หักเงินประกันผลงานในจำนวนที่เหมาะสมต่อทั้ง 2 ฝ่าย จากการสัมภาษณ์ผู้รับจ้างก่อสร้างมักจะหักเงินประกันผลงานร้อยละ 10 – 20 ของงาน เพื่อสามารถเก็บไว้ใช้ในการแก้ไขงานที่ผู้รับเหมาช่วงทำงานขาดคุณภาพและงานที่ผู้รับเหมาช่วงทิ้งงานไว้ 2. ควรทดสอบหรือคัดเลือกแรงงานที่จะเข้ามาดำเนินการก่อสร้าง หรือกรณีที่ไม่ทราบความสามารถหรือคุณภาพในการทำงานของผู้รับเหมาช่วง ควรหมั่นตรวจสอบงานและตรวจสอบปริมาณงานที่ได้เปรียบเทียบกับระยะเวลาและค่าจ้างงวดที่จ่ายไป

ตารางที่ 8.6 แสดงการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในโครงการ
เอกชนและโครงการงานอาคาร (ต่อ)

ลักษณะสภาพปัญหา	สภาพปัญหา	ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข
1. สภาพปัญหาที่มีความคิดเห็นทั้ง 2 ฝ่ายสอดคล้องกัน	5. การผันผวนของราคาค่าก่อสร้างและการขาดข้อกำหนดในการดำเนินการปรับเปลี่ยนราคาให้เหมาะสม	1. ควรมีการระบุข้อกำหนดการปรับเปลี่ยนราคาค่าก่อสร้างในกรณีที่สภาพเศรษฐกิจมีความเสี่ยงต่อการผันผวนในราคาค่าก่อสร้าง 2. กรณีที่ทำสัญญาการก่อสร้างไปแล้วและไม่มีการระบุข้อกำหนดการผันผวนในราคาค่าก่อสร้าง ควรมีการสำรองค่าใช้จ่ายบางส่วนสำหรับกรณีที่อาจเกิดค่าใช้จ่ายผันผวน รวมทั้งควบคุมและจัดการการใช้วัสดุ โดยการจัดการเก็บวัสดุก่อสร้างในที่ที่สามารถควบคุมไม่ให้วัสดุเกิดการเสียหาย และจัดระบบจัดเก็บรักษาวัสดุก่อสร้างไม่ให้สูญหายหรือเกิดการลักขโมยวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับโครงการก่อสร้าง
2. สภาพปัญหาที่มีความคิดเห็นทั้ง 2 ฝ่ายไม่สอดคล้องกัน	-	-

8.3 สรุป

จากการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในโครงการก่อสร้างขนาดเล็กทั้งส่วนที่มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน และมีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกันของทั้งฝ่ายผู้ว่าจ้างและฝ่ายผู้รับจ้างก่อสร้าง ในโครงการก่อสร้างหน่วยงานราชการ โครงการก่อสร้างหน่วยงานเอกชน โครงการก่อสร้างรูปแบบงานทาง และโครงการก่อสร้างรูปแบบงานอาคาร จากตัวอย่างทั้งหมด 40 ตัวอย่าง สามารถเปรียบเทียบสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในโครงการก่อสร้างขนาดเล็ก ได้ดังนี้

การเปรียบเทียบสภาพปัญหาระหว่างโครงการก่อสร้างขนาดเล็กของหน่วยงานราชการและหน่วยงานเอกชน พบว่า จากปัจจัยสภาพปัญหา 28 ปัญหา สภาพปัญหาที่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันในโครงการก่อสร้างราชการและเอกชน โดยมากเป็นสภาพปัญหาที่มีความถี่และความรุนแรงของปัญหาค่า ซึ่งมีสภาพปัญหามีความถี่และความรุนแรงของปัญหาสูงและมีความคิดเห็นของทั้ง 2

ฝ่ายคล้ายคลึงกัน ทั้งหมด 3 สภาพปัญหาในโครงการก่อสร้างขนาดเล็กของหน่วยงานราชการและหน่วยงานเอกชน ได้แก่

- สภาพทางกายภาพที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้งาน
- การดำเนินโครงการก่อสร้างล่าช้า
- และการขาดเอกสารและแบบแปลนที่ครบถ้วน

ขณะที่มีสภาพปัญหาที่มีความถี่และความรุนแรงของสภาพปัญหาสูงในโครงการก่อสร้างขนาดเล็กของหน่วยงานเอกชนแตกต่างจากสภาพปัญหาที่พบในโครงการราชการ อีก 2 สภาพปัญหา ซึ่งเป็นปัญหาที่มักมีการพบและมีผลกระทบต่อโครงการเอกชน ได้แก่

- ผู้รับเหมาช่วงทำงานขาดคุณภาพและขาดข้อกำหนดรับผิดชอบของผู้รับเหมาช่วง
- และการผันผวนของราคาค่าก่อสร้างและการขาดข้อกำหนดในการดำเนินการปรับเปลี่ยนราคาให้เหมาะสม

นอกจากนี้ จากการวิเคราะห์สภาพปัญหาที่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกันของทั้ง 2 ฝ่าย ในโครงการก่อสร้างของหน่วยงานราชการและหน่วยงานเอกชน พบว่า สภาพปัญหาที่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกันโดยมากมีค่าเฉลี่ยความถี่และความรุนแรงต่ำ โดยมี 1 สภาพปัญหาในโครงการก่อสร้างหน่วยงานราชการที่มีค่าเฉลี่ยความถี่และความรุนแรงสูง คือ สภาพปัญหาการผันผวนและการขาดข้อกำหนดการปรับเปลี่ยนราคาให้เหมาะสมจากการผันผวนของราคาค่าก่อสร้าง เนื่องจากฝ่ายผู้ว่าจ้างเห็นว่าสภาพปัญหานี้น่าจะเกิดและมีความรุนแรงของสภาพปัญหาในระดับปานกลาง ขณะที่ฝ่ายผู้รับจ้างก่อสร้างได้รับผลกระทบของสภาพปัญหาในระดับปานกลางถึงสูง เพราะที่สัญญาจ้างก่อสร้างโครงการก่อสร้างขนาดเล็กของหน่วยงานราชการมีการระบุข้อกำหนดเกี่ยวกับการผันผวนของราคาค่าก่อสร้าง แต่ข้อกำหนดดังกล่าวขาดการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมและขาดความครอบคลุมของข้อกำหนด ทำให้สภาพปัญหาดังกล่าวเกิดค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมได้ถึงร้อยละ 5-10 ในบางตัวอย่างของผู้ที่ให้สัมภาษณ์

ส่วนการเปรียบเทียบสภาพปัญหาในโครงการก่อสร้างขนาดเล็กงานรูปแบบงานทางกับงานรูปแบบงานอาคาร พบสภาพปัญหาที่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันทั้ง 2 ฝ่าย ที่มีค่าเฉลี่ยความถี่และความรุนแรงของปัญหาสูง คล้ายคลึงกัน 3 สภาพปัญหา ได้แก่

- สภาพทางกายภาพที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้หน้างาน
- การดำเนินโครงการก่อสร้างล่าช้า
- และการขาดเอกสารและแบบแปลนที่ครบถ้วน

ขณะที่มีสภาพปัญหาที่ต่างกันของโครงการก่อสร้างงานทางและโครงการก่อสร้างงานอาคารในส่วนของสภาพปัญหาที่มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน โดยโครงการงานทางมีสภาพปัญหาที่มีความถี่และความรุนแรงสูงต่างจากโครงการงานอาคาร คือ สภาพปัญหาการขาดข้อกำหนดที่เหมาะสมในสัญญาจ้างก่อสร้าง ส่วนสภาพปัญหาในโครงการก่อสร้างงานอาคารที่แตกต่างจากสภาพปัญหาในโครงการก่อสร้างงานทาง มี 2 สภาพปัญหา คือ สภาพปัญหาผู้รับเหมาช่วงทำงานขาดคุณภาพและขาดข้อกำหนดรับผิดชอบของผู้รับเหมาช่วง และสภาพปัญหาการผันผวนของราคาค่าก่อสร้างและการขาดข้อกำหนดในการดำเนินการปรับเปลี่ยนราคาให้เหมาะสม คล้ายกับสภาพปัญหาในโครงการเอกชน

สุดท้ายจากการวิเคราะห์สาเหตุและผลการสัมภาษณ์เชิงลึก ระบุข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในโครงการก่อสร้างขนาดเล็กของงานแต่ละรูปแบบโดยสรุปรวม คือ ควรมีการระบุข้อกำหนดที่เหมาะสมและปรับปรุงข้อกำหนดเดิมในสัญญาจ้างก่อสร้างที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาเพื่อเป็นการลดสภาพปัญหาที่ต้นเหตุของปัญหา หมั่นตรวจสอบปริมาณงานเทียบกับระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการและระยะเวลาที่เหลือ เพื่อเร่งงานในกรณีที่การก่อสร้างไม่เป็นไปตามที่คาดการณ์และตรวจสอบคุณภาพงานให้ถูกต้อง ใช้วิธีการจัดการก่อสร้างในการควบคุมและดำเนินการก่อสร้างให้เกิดประสิทธิภาพ และประสานงานร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกันทุกฝ่าย รวมทั้งจัดทำเอกสารให้เป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อแสดงต่อทุกฝ่ายในกิจกรรมที่สำคัญ เพื่อความเข้าใจต่อทุกฝ่าย เพื่อลดการเกิดสภาพปัญหาให้น้อยลง และเกิดควมมีประสิทธิภาพและพัฒนาการก่อสร้างในโครงการก่อสร้างขนาดเล็ก ต่อไป